

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Covalenco Elena,

Judecători – Guzun Ion și Diaconu Iurie,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Ciurea Laura în numele părții vătămate Sturza Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

*Globa Tudor Xxxxx, născut la xxxxxxxxxxxxxxxx,
originar și domiciliat în Xxxxxx Xxxxxxxx.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 13.06.2017 – 12.12.2017;
2. instanța de apel: 15.01.2018 – 08.02.2018;
3. instanța de recurs: 17.08.2018 – 31.10.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 12 decembrie 2017, **Globa Tudor** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal și condamnat la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată lui Globa Tudor sub formă de închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani, dacă acesta nu va săvârși o nouă infracțiune, îndreptățind prin comportare exemplară încrederea acordată.

În baza art. 90 alin. (6) Cod penal, Globa Tudor a fost obligat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Globa Tudor a fost obligat ca în termen de cinci zile de la intrarea sentinței în vigoare să se prezinte la Biroul de Probațiune Strășeni pentru a fi luat la evidență în scopul supravegherii executării pedepsei.

În privința lui Globa Tudor a fost aplicată măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi țara, care va înceta de drept la devenirea definitivă a sentinței.

Tot prin sentința dată, a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat de încasare din contul inculpatului, Globa Tudor, a sumei de 320 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă, Sturza Vasile, a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul inculpatului, Globa Tudor, în beneficiul părții vătămate, Sturza Vasile, suma de 2 706, 55 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material și suma de 10 000 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul, Globa Tudor, se învinuiește de faptul că la data de 12 aprilie 2017, în jurul orelor 10:00, conștientizând pericolul social al acțiunilor sale, în scopul vătămării intenționate a integrității corporale, aflându-se în casa de locuit ce aparține lui Bădrăgan Petru, situată în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, manifestând un comportament violent față de vecinul său, Sturza Vasile, care de asemenea se afla în casa lui Bădrăgan Tudor, intenționat, i-a aplicat lui Sturza Vasile mai multe lovituri cu pumnul în regiunea feței.

În rezultat, lui Sturza Vasile i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză judiciară nr. 70 din 15 mai 2015, vătămări corporale medii.

Instanța de fond a constatat că prin acțiunile sale intenționate, Globa Tudor, a comis infracțiunea prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal, individualizată prin *„vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății”*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către partea vătămată, Sturza Vasile, care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată de partea civilă, dispunând încasarea de la Globa Tudor a prejudiciului material în sumă de 3 230 lei și a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, precum și cheltuielile de judecată.

Totodată, partea vătămată a solicitat prin prezentul apel, să fie anulată suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, Globa Tudor, pe un termen de probă de 2 ani.

3.1. În susținerea apelului depus, partea vătămată, Sturza V., a invocat că mandibula i-a fost fracturată în două locuri. I s-a făcut o intervenție chirurgicală nereușită. Atunci a urmat a doua intervenție, unde nu a fost folosită anestezia, pentru ca chirurgul să poată aprecia după durerea pe care o simțea locul potrivit pentru fixarea mandibulei. A simțit o durere cumplită, care nu poate fi redată.

În prezent, deși au trecut peste opt luni de la incident, mai simte consecințele traumei cauzate de inculpatul, Globa Tudor. Astfel, are dureri periodice în regiunea mandibulei,

mai ales când temperatura aerului coboară, suferă practic în fiecare noapte de insomnie și dureri de cap după intervențiile suferite.

A indicat că, înainte de incident era planificată plecarea peste hotarele țării cu scopul de a câștiga bani pentru familia sa, însă din cauza inculpatului a fost nevoit să renunțe la această intenție. Bani pentru intervenții și tratamentul ulterior au fost împrumutați. Din cauza imposibilității de a lucra, încă nu a achitat datoriile. Perioada ce a urmat a fost foarte dificilă pentru familia lui. Era inapt de muncă, soția avea grijă de dânsul, la fel nu avea posibilitate să lucreze. Familia a rămas fără surse de existență, fapt care le-a cauzat suferințe psihice.

A susținut că, deși, instanța de judecată a dispus încasarea de la inculpatul, Globa Tudor, a unei sume mizere în comparație cu toate suferințele fizice și psihice, ultimul l-a amenințat, spunându-i, că dacă nu va renunța la pretențiile sale bănești, va avea probleme serioase. Astfel, a considerat că, instanța de fond a pronunțat o sentință prea blândă, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, Globa T., pe un termen de probă de 2 ani.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2018, a fost admis apelul declarat de către partea vătămată, Vasile Sturza, sentința a fost casată integral, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Globa Tudor Xxxxx a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal și i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, Globa Tudor, pe o perioadă de probațiune de 2 ani, dacă nu va săvârși o nouă infracțiune, îndreptățind prin comportare exemplară încrederea acordată.

În conformitate cu prevederile art. 90 alin. (6) Cod penal, Globa Tudor a fost obligat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă, Sturza Vasile privind repararea prejudiciului material și moral, a fost admisă parțial.

S-a dispus încasarea din contul lui Globa Tudor în beneficiul lui Sturza Vasile prejudiciul material în mărime de 2706, 55 lei și prejudiciul moral în mărime de 10 000 lei.

În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat de încasare din contul inculpatului, Globa Tudor, a sumei de 320 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, care urmează a fi trecute

în contul statului.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, instanța de fond a stabilit incorect starea de fapt, constatând fapta comisă de către inculpatul, Globa Tudor, ce corespunde ordonanței de punere sub învinuire și nemijlocit acțiunilor pe care culpatul le-a comis și nu le recunoaște.

Sub egida constatărilor date, instanța de apel a identificat că în cazul de față instanța de fond a constatat prin sentința de condamnare în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, că Globa Tudor, se învinuiește de comiterea infracțiunii date, în circumstanțele descrise, contrar soluției de condamnare.

În acest context, s-a atestat că instanța de fond la adoptarea sentinței din data de 12 decembrie 2017, a încălcat prevederile art. 101 alin. (1), art. 384 alin. (3) și art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a relevat că, concluziile primei instanțe cu privire la condamnarea inculpatului, Globa Tudor, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, deși sunt corecte, nu corespund acțiunilor nemijlocit probate și comise de către inculpat, fapta incriminată ultimului, a fost constatată de către instanța de fond ca fiind o învinuire, deși în cele din urmă instanța de fond constată că inculpatul se face vinovat de comiterea acestei infracțiuni, în cele din urmă instanța de fond a adoptat o soluție contradictorie, de vreme ce constatarea făcută de către instanța de fond, este corespunzătoare unei sentințe de achitare, și nicidecum a actului judecătoresc de condamnare.

În speță, instanța de apel a constatat următoarea situație de fapt:

Inculpatul, Globa Tudor, la data de 12 aprilie 2017, în jurul orelor 10:00, conștientizând pericolul social al acțiunilor sale, în scopul vătămării intenționate a integrității corporale, aflându-se în casa de locuit ce aparține lui Bădrăgan Petru, situată în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, manifestând un comportament violent față de vecinul său Sturza Vasile, care de asemenea se afla în casa lui Bădrăgan Tudor, intenționat, i-a aplicat lui Sturza Vasile mai multe lovituri cu pumnul în regiunea feței, în rezultat lui Sturza Vasile i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză judiciară nr. 70 din 15 mai 2015, vătămări corporale medii.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Globa Tudor, a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal, individualizată prin: vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătăți.

Necătând la faptul că inculpatul, Globa Tudor, nu a recunoscut vinovăția și a pledat nevinovat, instanța de apel a constatat că vinovăția acestuia în comiterea faptei reținute

supra este dovedită prin următoarele probe administrate, cercetate în instanța de fond și verificate în ședința instanței de apel, și anume: declarațiile părții vătămate Sturza Vasile, declarațiile martorilor Bădrăgan Petru, Sturza Veaceslav; procesul-verbal de confruntare dintre Sturza Veaceslav și Bădrăgan Petru; raportul de expertiză judiciară nr. 70 din 15.05.2017.

Instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 27, art. 99 - 101 Cod de procedură penală, cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios, prin prisma admisibilității, pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, a conchis că din probele administrate la materialele dosarului rezultă vina vinovația inculpatului, Globa Tudor, în comiterea componentelor de infracțiune prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, individualizată prin *„vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății”*.

Instanța de apel a reținut că, în cazul de față și-a găsit deplină confirmare legătura cauzală dintre acțiunile inculpatului, Globa Tudor, și urmările prejudiciabile, manifestate prin vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății a părții vătămate, Sturza Vasile, la acest capitol urmând a se reflecta drept verosimile declarațiile părții vătămate, care a relatat că ei erau față în față, când Globa Tudor pe neașteptate l-a lovit cu pumnul sub bărbie, iar el a căzut pe patul unde dormea Bădrăgan Petru. Ultimul și nepoțica lui au ieșit afară, deoarece s-au speriat și ușa a rămas deschisă. El a căzut cu fața în sus pe pat și Globa Tudor a început să-l lovească cu pumnul în regiunea feței.

În confirmarea celor menționate de partea vătămată, instanța de apel a ținut cont de declarațiile martorului, Bădrăgan Pentru, care în cadrul cercetării judecătorești a relatat că Sturza Vasile l-a apucat de barbă pe Globa Tudor și acesta l-a lovit cu pumnul la barbă pe Sturza Vasile. El nu a putut să intervină între ei și a ieșit afară, iar ei continuau să se „tragă” și să se „întindă” unul pe altul. Peste un timp au ieșit ambii afară și a văzut că Sturza Vasile era numai sânge în regiunea feței și fiecare s-a dus acasă. Când a intrat la el în casă a văzut că toate lucrurile erau jos. El nu a văzut ca Sturza Vasile să-l fi lovit pe Globa Tudor. El a văzut cum Globa Tudor l-a lovit cu pumnul pe Sturza Vasile. Nu a văzut ca Sturza Vasile să fi căzut jos.

Totodată, la caz, s-a reținut și declarațiile martorului, Sturza Veaceslav, care a indicat că deplasându-se în s. Xxxxx, l-a văzut pe tatăl său, Sturza Vasile, plin de sânge, mandibula și dinții erau deteriorați, a telefonat la 902 de câteva ori, dar nimeni nu a răspuns. A mers la sectorist unde a povestit cele întâmplate. Tatăl său, Sturza Vasile, i-a spus că a fost lovit de către Globa Tudor.

Sub acest aspect, instanța de apel a ținut să evidențieze că vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății este o infracțiune contra sănătății, care poate deregla integritatea țesuturilor sau funcționarea normală a organelor, însă nu poate condiționa un pericol pentru viață. O astfel de vătămate poate antrena un prejudiciu sesizabil funcțiilor organelor umane, însă nu poate fi urmată de pierderea unui organ, nici de încetarea funcționării acestuia, de provocarea unei boli psihice sau de pierderea stabilă a cel puțin o treime din capacitatea de muncă, de desfigurarea iremediabilă a feței și/sau a regiunilor adiacente.

La caz, instanța de apel a ținut cont de proba ce confirmă vătămarile medii aplicate lui Sturza Vasile, și anume de raportul de expertiză judiciară nr. 70 din 15 mai 2017, potrivit căruia echimoza de pe mandibulă, fractura dublă a mandibulei depistate la Sturza Vasile s-a format sub acțiunea traumatică a unui corp contodont, posibil în timpul și circumstanțele indicate, duce la o dereglare a sănătății mai mult de 21 zile și în baza acestui criteriu se califică ca vătămări corporale medii.

În asemenea circumstanțe, s-a stabilit cu certitudine legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă, manifestată prin aplicarea părții vătămate, Sturza Vasile, a loviturilor cu pumnul de către inculpatul, Globa Tudor, și urmările prejudiciabile, care la rândul său, în urma vătămarilor corporale medii aplicate, a dus la o dereglare a sănătății părții vătămate pe o perioadă mai mare de 21 zile.

Astfel, în cadrul cercetării judecătorești în instanța de apel, s-a constatat că anume inculpatul, Globa Tudor, a aplicat lui Sturza Vasile lovituri cu pumnul în față, vătămări care se califică ca vătămări corporale medii, or, prin procesul-verbal de confruntare dintre Sturza Veaceslav și Bădrăgan Petru, a fost confirmat de ultimul că Globa Tudor l-a lovit pe Sturza Vasile cu pumnul în față.

Mai mult ca atât, din declarațiile martorului în cauză, reiese că acesta când l-a întrebat pe Sturza Veaceslav ce s-a întâmplat, acesta nu putea să vorbească, cu atât mai mult că martorul, Sturza Veaceslav, a comunicat că la partea vătămată, mandibula și dinții erau deteriorați.

Infracțiunea prevăzută la art. 152 Cod penal, este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul survenirii vătămării medii a integrității corporale sau a sănătății.

Rezumând totalitatea elementelor vizate, în raport cu circumstanțele de drept, instanța de apel a considerat că în acest caz, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, Globa Tudor, este corectă și corespunzătoare circumstanțelor nemijlocit comise de către acesta, or, cele declarate de inculpat precum că, Sturza Vasile l-a apucat cu mâna stângă

de gât și cu mâna dreaptă, l-a lovit în cap de 2-3 ori, urmează a fi privite ca fiind formale și convenționale.

În ascensiunea vizată, instanța de apel a apreciat critic afirmațiile inculpatului precum că partea vătămată, Sturza Vasile, inițial a aplicat lovituri, după ce dânsul a început să se înăbușe și la un moment dat, l-a lovit cu ambele mâini în regiunea feței pe Sturza Vasile, care a căzut jos peste o masă, s-a sculat și a plecat acasă. Or, din declarațiile martorului, Bădrăgan Petru, reiese că el nu a văzut ca Sturza Vasile să-l fi lovit pe Globa Tudor, a văzut cum Globa Tudor i-a aplicat doar o lovitură lui Sturza Vasile cu palma sub bărbie și nu a văzut ca Sturza Vasile să fi căzut jos.

Relevând circumstanțele evidențiate supra, instanța de apel a reținut că probatoriul administrat la caz și cercetat în ședința instanței de fond, verificat din nou de către instanța de apel, este unul mai mult decât suficient, pentru a concluziona ireversibil și incontestabil vina inculpatului de comiterea faptei prevăzute la art. 152 alin. (1) Cod penal.

Sub aspectul exigențelor vizate, instanța de apel a constatat că, în acest caz actul judecătoresc contestat la caz, și rejudecat la moment de către instanța de apel, este unul contradictoriu, sub aspectul specificării unor împrejurări de drept, care însă nu corespund circumstanțelor de fapt comise de către inculpatul, Globa Tudor, or, o asemenea soluție denotă reținerea unei învinuiri abstracte, este inadmisibilă de drept, situație care impune intervenirea în sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din data de 12 decembrie 2017, prin casarea integrală a acesteia, inclusiv și din oficiu, așa cum dictează norma art. 409 Cod de procedură penală.

Cu referire la pedeapsa penală aplicată inculpatului, Globa Tudor, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, prin prisma prevederilor art. 7, 61 și 75 Cod penal, instanța de apel a reținut că față de ultimul just urmează a fi aplicată sancțiunea penală sub formă de închisoare, stabilindu-i un termen de 3 ani, care în temeiul art. 72 alin. (3) Cod penal, urmează a fi dispusă spre executare în penitenciar de tip semiînchis, având în vedere circumstanțele cauzei, persoana inculpatului și astfel că atingerea scopului pedepsei se v-a asigura prin aplicarea în privința inculpatului a pedepsei privative de libertate.

Totuși, instanța de apel a considerat de cuviință de a nu aplica față de inculpat, sancțiunea privativă de libertate, având în vedere conglomeratul de circumstanțe descrise supra, dar și faptul că această sancțiune penală este inoportună și neproportională infracțiunii comise, cât și urmărilor prejudiciabile survenite, astfel că alegațiile părții vătămate precum că pedeapsa neprivativă de libertate nu-și va atinge scopul prestabilit, nu au suport faptic.

La același capitol, instanța de apel a menționat, că aplicarea față de inculpat a unei pedepse privative de libertate, ar constitui o încălcare a principiului proporționalității pedepsei penale și cu atât mai mult, având în vedere caracterul acțiunilor infracționale, dar și urmările acestora, precum și sancțiunea penală neprivativă ce va fi aplicată, nu sunt de natura de a crea o impresie de evitare ușoară a pedepsei pentru inculpat, ci au tendința de a-l trece pe calea corijării și reeducării.

La acest capitol, instanța de apel a menționat, că din dispoziția art. 90 alin. (1) Cod penal, rezultă că pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal este necesară stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pentru infracțiunile comise cu intenție pe un termen de cel mult 5 ani, condiții care sunt întrunite în speța dată.

După cum rezultă din interpretarea sistemică a prevederilor art. 152 alin. (1) Cod penal și art. 16 alin. (3) Cod penal, componența infracțiunii săvârșite de inculpat se atribuie la categoria celor mai puțin grave și ca urmare sunt pasibile aplicării la caz dispozițiile art. 90 Cod penal.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului, Globa Tudor, va fi pe deplin atins, prin aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, cu suspendarea executării acesteia în baza art. 90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 2 ani, or, aplicarea unei alte pedepse, nu va fi nici rațională și nici proporțională acțiunilor comise de către aceasta.

În cadrul cercetării judiciare în instanța de fond, avocatul, Panuș Liliana, și partea vătămată, Sturza Vasile, au formulat o acțiune civilă, prin care au solicitat încasarea din contul inculpatului, Globa Tudor, a prejudiciului material în sumă de 3 230 lei și a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei, anexând în acest sens în cadrul urmăririi penale certificate, dar și bonuri de plată pentru diverse servicii.

În cadrul ședinței instanței de apel, avocatul, Ciurea Laura, în interesele părții vătămate, Sturza Vasile, a înaintat cerere de precizare a pretențiilor solicitând încasarea de la Globa Tudor a prejudiciului material în sumă de 82 491 lei și a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, precum și cheltuielile de judecată.

Apărătorul a invocat că partea vătămată, Sturza Vasile, în legătură cu faptul că a pierdut capacitatea de muncă în urma vătămărilor corporale medii, a avut cheltuieli legate atât de tratament, cât și cheltuieli suportate în urma încheierii contractelor de arendă a pământului și a contractului de credit bancar.

Instanța de apel a notat, că din bonurile de plată anexate la dosar și anume ce se referă la cheltuielile pentru tratament, acestea confirmă suma de 2706, 55 lei pentru procurarea medicamentelor.

Reieșind din acest considerent, instanța de apel a considerat necesar de a încasa cheltuielile pentru tratament efectuat de partea vătămată din contul inculpatului, în sumă de 2706, 55 lei, cerință confirmată prin copiile bonurilor de plată.

Referitor la faptul invocat precum că, partea vătămată a suportat cheltuieli legate în urma încheierilor contractelor de arendă a pământului și a contractului de credit bancar, instanța de apel a reținut că acestea cheltuieli nu au relevanță cu fapta comisă de inculpatul, Globa Tudor, or, în cazul dat, s-a constatat lipsa legăturii de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, or, prejudiciul cauzat sănătății trebuie să fie o consecință a faptei ilicite.

Referitor la faptul menționat precum că partea vătămată a primit de la o cunoștință din Rusia un împrumut în sumă de 29 261 lei, instanța de apel a reținut că, deși în acest sens au fost prezentate probe ce confirmă transferul mijloacelor bănești, acestea nu pot fi puse pe seama inculpatului, de vreme ce, nu au fost prezentate probe concludente și pertinente ce ar atesta că partea vătămată a cheltuit banii dați anume pentru tratament, or, inculpatul are obligația să compenseze părții vătămate cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății acestuia - de tratament, de îngrijire străină, etc.

În ceea ce privește încasarea din contul inculpatului, Globa Tudor, în beneficiul părții vătămate, Sturza Vasile, a prejudiciul moral, în mărime de 100 000 lei urmează a fi indicat că în conformitate cu prevederile art. 1422 alin. (1) Cod civil, „în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc”.

Așa dar, instanța de apel apreciind caracterul vătămarilor corporale suportate de către pătimit, suferințele morale ale acestuia, durerile și retrăirile sale, dar și având în vedere posibilitățile materiale reale ale inculpatului, Globa Tudor, a ajuns la concluzia că suma de 10 000 lei, este pe deplin justificată pentru recuperarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, or, însuși condamnarea lui Globa Tudor constituie o satisfacție morală a părții vătămate, Sturza Vasile.

De continuare, referitor la solicitarea acuzatorului de stat, privind încasarea din contul inculpatului, Globa Tudor, a cheltuielilor de judecată, compuse din suma de 320 de lei, pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 70 din 15 mai 2017, privind constatarea gradului leziunilor corporale suportate de către partea vătămată, Sturza Vasile, ca urmare a loviturilor aplicate de către inculpat, instanța de apel a notat că această cerință este neîntemeiată.

Sub acest aspect, instanța de apel a menționat că, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale privind constatarea leziunilor corporale suportate de către partea vătămată, în urma aplicării loviturilor de inculpat, nu pot fi dispuse spre încasare din contul lui Globa Tudor, de vreme ce potrivit art. 227 Cod de procedură penală, se prevede clar și explicit că acestea se compensează din contul mijloacelor bugetului de stat, astfel fiind inadmisibilă încasarea cheltuielilor vizate din contul inculpatului.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul părții vătămate, Ciurea Laura, care, indicând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată de Sturza Vasile.

În argumentarea recursului invocă următoarele:

- instanța de apel arbitrar a apreciat probele prezentate, subapreciind suferințele fizice și psihice ale lui Sturza V., precum și de perioada de reabilitare a acestuia;
- înscrisurile prezentate probează legătura cauzală dintre acțiunile inculpatului, Globa Tudor și urmările prejudiciabile suferite de Sturza Vasile.

Astfel, la data de 19 octombrie 2016 Sturza Vasile a încheiat două contracte de arendă a pământului, cu o suprafață de aproape 2 hectare (copiile contractelor au fost anexate la materialele cauzei).

Ulterior, la 21 octombrie 2016 Sturza V. a încheiat un contract de credit bancar cu BC „Moldova-Agroindbank” SA (nr.xxxxx) cu scopul de a prelucra pământul arendat și a cultiva cartofi. Suma creditului constituie 50 000 lei. Conform aceluiași contract, în vederea rambursării creditului, Sturza Vasile s-a obligat să achite lunar, începând cu luna iunie 2017 până în luna septembrie 2018 câte 2941 lei. La fel, Sturza V. s-a obligat să achite dobânda lunară pentru utilizarea creditului.

În toamna anului 2016 apelantul Sturza V. a investit banii luați în credit pentru a ara și pregăti pământul arendat pentru lucrările ulterioare, pentru procurarea cartofilor. Plantarea culturilor era preconizată pentru primăvara anului 2017, mai exact după sărbătorile de Paști.

La 12.04.2017, în urma loviturilor violente ale inculpatului Globa T., Sturza Vasile a pierdut posibilitatea de a munci. Lucrările agricole planificate au fost abandonate.

Sturza V. până în prezent achită plățile lunare la banca pentru a stinge creditul.

Banii pentru intervenții și tratamentul ulterior Sturza V. a fost nevoit să-i împrumute. La fel, a făcut pe parcurs și alte împrumuturi pentru ca familia sa să aibă ce mânca. Astfel, recurentul a primit bani prin transfer de la o cunoștință care lucrează în

Rusia în sumă de 29 261 lei.

Din cauza imposibilității de a lucra o perioadă îndelungată. Sturza V. încă nu a achitat toate datoriile. Consideră, că este justificată încasarea acestor bani de la inculpatul Globa Tudor.

În prezent Sturza Vasile lucrează peste hotarele țării pentru a întoarce banii împrumutați;

- instanța de apel a neglijat aspectul moral al suferințelor fizice și psihice ale lui Sturza Vasile ca urmare a infracțiunii comise de Globa Tudor.

6. La recursul ordinar declarat de către avocatul părții vătămate, Ciurea Laura, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat, indicând că instanța de apel just a constatat circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei, corect încadrând acțiunile inculpatului, mai mult indicând că recursul urmează a fi respins ca depus peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind declarat peste termen din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 08 februarie 2018, în prezența părții vătămate și a avocatului acesteia, Ciurea Laura (f.d. 174-179), totodată participanții la proces fiind înștiințați că pronunțarea deciziei motivate urmează să aibă loc la 07 martie 2018.

Cu toate acestea, instanța de recurs atestă că partea vătămată și avocatul acesteia la data stabilită nu s-au prezentat în ședința de judecată, din motive necunoscute.

Conform prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de 30 de zile din data pronunțării deciziei.

La caz, termenul de declarare a recursului decurge din 09 martie 2018, ziua imediat următoare datei pronunțării deciziei motivate și a expirat la 10 aprilie 2018, aceasta fiind și ultima zi de depunere a recursului, pe când avocatul părții vătămate a declarat recursul

la data de 20 aprilie 2018, respectiv cu depășirea termenului de declarare a acestuia.

Colegiul penal menționează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Raportând situația reținută în cauză la prevederile art. art. 422, 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul conchide, că recursul declarat de avocatul Ciurea Laura în numele părții vătămate este inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursul ordinar declarat de către avocatul Ciurea Laura în numele părții vătămate Sturza Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe *Globa Tudor Xxxxx*, pe motiv că este depus peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **14 noiembrie 2018**.

Președinte:

Covalenco Elena

Judecători:

Guzun Ion

Diaconu Iurie